

**WORLD SKILLS ҚАЗАҚСТАН СТАНДАРТТЫ НЕГІЗІНДЕ
ДЕМО-ЕМТИХАН ҮШІН ДЕМОНСТРАЦИЯЛЫҚ ЕМТИХАНҒА АРНАЛҒАН
БАҒАЛАУ ҚҰЖАТТАМАСЫНЫҢ ЖИЫНТЫҒЫ
"08410100-ВЕТЕРИНАРИЯ" МАМАНДЫҒЫ БОЙЫНША
4S08410105 –ВЕТЕРИНАРИЯЛЫҚ ФЕЛЬДШЕР**

УДК 619
(075.8)
ББК48 я73
W83

Рецензент:

Ветеринария ғылымдарының докторы, профессор Айткалиев Азамат Серикбаевич

О.Көшеков атындағы Атырау аграрлы-техникалық колледжінің оқу бағдарламасының
жоспары бойынша жазылды.

«4S08410105 –Ветеринариялық фельдшер» құзіреттілігі бойынша
демонстрациялық емтихан материалдар жинағы:А.М.Избулова,
М.И.Табылдиева, Г.С.Тастанова, Б.Н.Сахиева, М.С. Лapidенова.-
О.Көшеков атындағы Атырау аграрлы-техникалық колледжі, Атырау-2022жыл

ISBN 978-601-08-3020-2

"Ветеринариялық" құзыреттілігі бойынша КБҚ 4S08410105- Ветеринариялық
фельдшер бойынша WorldSkills Қазақстан стандарттары бойынша
демонстрациялық емтиханды ұйымдастыру және өткізу мақсатында әзірленді

УДК 619 (075.8)
ББК 48 я73 W83

ISBN 978-601-08-3020-2

© О.Көшеков атындағы Атырау аграрлы-техникалық колледжі, 2022

*Техникалық сипаттама
Демонстрациялық емтихан
"Ветеринария" құзыреттілігі бойынша*

МАЗМҰНЫ

1.Түсіндірме жазба	5
2.Құзыреттің атауы және сипаттамасы.....	8
3.Демонстрациялық емтихан стандартының сипаттамасы.....	8
4.Емтиханға арналған тапсырмалар	13
5.Инфрақұрылымдық парақ	17
6.Демонстрациялық емтихан өткізуге арналған еңбекті қорғау және қауіпсіздік техникасы жөніндегі нұсқаулық	21
7.Бағалау критерийлері	24

ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБА

демонстрациялық емтиханға арналған техникалық сипаттамамен WorldSkills
Қазақстан стандарттары бойынша
"08410100-Ветеринария" біліктілігі бойынша –4S08410105 Ветеринариялық
фельдшер

"Ветеринария" құзыреті бойынша WorldSkills Қазақстан стандарттары бойынша көрсету емтиханын ұйымдастыру және өткізу мақсатында әзірленген техникалық сипаттама бағалау құжаттамасының үш деңгейлі жиынтығынан (бұдан әрі-КБҚ) тұрады: Бұл модуль қазіргі қоғамдағы ветеринарияның рөлі адамзатты қауіпсіз тамақ өнімдерімен қамтамасыз ету және адам денсаулығын антропозооноздық аурулардан қорғау; қоршаған ортаны және жануарлар әлемін жұқпа ауруларынан қорғау; ауру малдарды емдеу; шетелден инфекцияны шикізатпен, мал шаруашылығы өнімдерімен әкелудің алдын алу болып табылады. Модульді зерделеу нәтижесінде білім алушылар: профилактикалық, диагностикалық және емдеу іс-шараларын жүргізу арқылы ветеринарлық қызмет көрсету бойынша қызметті ұйымдастыру және жүзеге асыру.

№1 КБҚ - " Ветеринарлық-санитарлық сараптау "құзыреттілік стандартының барлық бөлімдері бойынша білімді, іскерлікті және дағдыны бағалау үшін ұзақтығы 1 сағат және максималды балы 20 болатын тапсырманы қарастыратын ең жоғарғы деңгей жиынтығы

№ 2 КБҚ «Ауыл шаруашылығы малдарын клиникалық зерттеу» Модульдің конкурстық тапсырмаларын орындау кезінде байқауға қатысушылар бірқатар өндірістік міндеттерді шешу керек – ауыл шаруашылығы және үй жануарларына клиникалық зерттеу жүргізу, тәжірибеде диагностиканың арнайы әдістерін қолдану, жануарларға шұғыл көмек көрсету 20 балл және ұзақтығы 1 сағат.

№3 КБҚ «Дәрілік заттарды енгізу» модулінің конкурстық тапсырмаларын орындау барысында негізгі зерттеу нысаны - ауыл шаруашылығы малдарының індеттік және инвазиялық ауруларының ауру қоздырғыштары мен олардың емдеу әдістерін меңгереді және дағдыларын бағалау үшін тапсырманы қарастыратын максималды мүмкін 25 балл және ұзақтығы 1 сағат.

№4 КБҚ «Микроскопия» модулінің конкурстық тапсырмаларын орындау барысында негізгі зерттеу нысаны - әр түрлі нысандардан жағынды дайындау, бояу және микроорганизмдерді микроскопта зерттеуді белгілейді бағалау үшін тапсырманы қарастыратын максималды мүмкін 15 балл және ұзақтығы 1 сағат.

№5 КБҚ «Мал буаздығын анықтау» модулінің конкурстық тапсырмаларын орындау барысында негізгі зерттеу нысаны - ауыл шаруашылығы малдарының акушерлік іс, гинекология және көбею биотехникасын меңгере отырып малдардың буаздығын анықтау әдістерін белгілейді.

Байқау тапсырмалары аяқталған соң, байқауға қатысушы зерттеу барысында алынған барлық нәтижелер көрсетілген диагностикалық парақты толтыруы қажет бағалау үшін тапсырманы қарастыратын максималды мүмкін 20 балл және ұзақтығы 1 сағат.

КБҚ құрамына кіретін негіздер:

1. Көрсетілген Паспорт коды:

а) КБҚ шеңберінде тексерілетін профилактикалық, диагностикалық және емдеу іс-шараларын жүргізу арқылы ветеринарлық қызмет көрсету бойынша қызметті ұйымдастыру және жүзеге асыру.

б) алаңда тыйым салынған жабдықтар мен материалдар тізімі (бар болса).

2. WorldSkills Қазақстан стандарттары бойынша демонстрациялық емтихан өткізу үшін еңбекті қорғау және қауіпсіздік техникасы жөніндегі Нұсқаулық;

3. WorldSkills Қазақстан стандарттары бойынша демонстрациялық емтихан тапсырмасының үлгісі;

4. инфрақұрылымдық Парақ;

5. қатысушылар мен сарапшылар жұмысының уақыты мен ұзақтығын көрсете отырып, WorldSkills Қазақстан стандарттары бойынша демонстрациялық емтихан өткізу жоспары;

6. WorldSkills Қазақстан стандарттары бойынша демонстрациялық емтихан өткізу үшін алаң құрылысының жоспары;

**WORLD SKILLS ҚАЗАҚСТАН СТАНДАРТТЫ НЕГІЗІНДЕ
ДЕМО-ЕМТИХАН ҮШІН
ДЕМОНСТРАЦИЯЛЫҚ ЕМТИХАНҒА АРНАЛҒАН БАҒАЛАУ
ҚҰЖАТТАМАСЫНЫҢ ЖИЫНТЫҒЫ
"08410100-ВЕТЕРИНАРИЯ" МАМАНДЫҒЫ БОЙЫНША
4S08410105 –ВЕТЕРИНАРИЯЛЫҚ ФЕЛЬДШЕР ҚҰЗЫРЕТІ**

2. Құзыреттің атауы және сипаттамасы

"Ветеринариялық фельдшер" құзыреттілігі бойынша КБҚ 08410100-ветеринария мамандықтары бойынша WorldSkills Қазақстан стандарттары бойынша демонстрациялық емтиханды ұйымдастыру және өткізу мақсатында әзірленді және ұзақтығы 5 сағат тапсырмаларды орындауға есептелген.

3. Демонстрациялық емтихан стандартының сипаттамасы

№	Ветеринарлық-санитарлық сараптау	Салыстырмалы бағалау
1	Маман білу керек және түсіну қажет А Модулінің конкурстық тапсырмаларын орындау барысында негізгі зерттеу нысаны - ауыл шаруашылығы малдарынан алынатын тағамдық өнімдер мен шикізаттар, сүт және сүт өнімдері, балық, жұмыртқа, бал, ет өнімдері. Санитариялық-гигиеналық зерттеу әдістері осы өнімдердің ғылыми негізделген ветеринариялық-санитариялық сараптауын белгілейді. А1 модулі. Сүттің майлылығын, ақуыздарын лактан арқылы анықтау Сипаттамасы - Сараптама рәсімін өткізуге жұмыс орнын дайындау; - Жануарлардан алынатын өнімдер мен шикізаттардың санитарлық сапасын анықтау; - Нәтижелерді түсіндіру. Зерттеу әдістемесі - Жеке гигиена ережелерін сақтау; - Қауіпсіздік техникасы ережелерін сақтау; - Жұмыс орнын дайындау; - Белгіленген сараптама тәртібінің жоспарына сәйкес іс-әрекеттер реттілігін таңдау; - Зерттеу жүргізу сауаттылығын бағалау және өнімнің сапасы мен оны жүзеге асыру мүмкіндігі туралы қорытынды. А2 модулі Тауық жұмыртқасын овоскопиялау Сипаттамасы	20

	- Сараптама рәсімін өткізуге жұмыс орнын дайындау; - Жұмыртқа сапасын анықтау; - Нәтижелерді түсіндіру. Зерттеу әдістемесі - Жеке гигиена ережелерін сақтау; - Қауіпсіздік техникасы ережелерін сақтау; - Жұмыс орнын дайындау; А3 модулі Етті трихинеллоскопиялау Сипаттамасы - Сараптама рәсімін өткізуге жұмыс орнын дайындау; - Зерттелетін ет сынамаларының сапасын анықтау; - Нәтижелерді түсіндіру. Зерттеу әдістемесі - Жеке гигиена ережелерін сақтау; - Қауіпсіздік техникасы ережелерін сақтау; - Жұмыс орнын дайындау; - Белгіленген сараптама тәртібінің жоспарына сәйкес іс-әрекеттер реттілігін таңдау; - Зерттеу жүргізу сауаттылығын бағалау және өнімнің сапасы мен оны жүзеге асыру мүмкіндігі туралы қорытынды.	
	Ауыл шаруашылығы малдарын клиникалық зерттеу	
	Маман білуі керек:	20
	Модульдің конкурстық тапсырмаларын орындау кезінде байқауға қатысушылар бірқатар өндірістік міндеттерді шешу керек – ауыл шаруашылығы және үй жануарларына клиникалық зерттеу жүргізу, тәжірибеде диагностиканың арнайы әдістерін қолдану, жануарларға шұғыл көмек көрсету. Сипаттамасы - Қолайлы белгілеу әдісін таңдау; - Мал габитусын анықтау; - Негізгі физиологиялық параметрлерді анықтау; - Тері қабатын зерттеу; - Шырышты қабықтарды зерттеу; - Лимфа түйіндерін зерттеу; - Жүрек-қантамыр жүйесі мүшелерін зерттеу;	

	- Кеуде қуысы мүшелерін зерттеу; - Ас қорыту мүшелерін зерттеу; - Зәр шығару жүйесін зерттеу; - Жүйке жүйесі мен тірек-қимыл аппаратын зерттеу; - Сезім мүшелерін зерттеу; - Клиникалық зерттеу парақшасын толтыру. Зерттеу әдістемесі - Жеке гигиена ережелерін сақтау; - Қауіпсіздік техникасы ережелерін сақтау; - Жұмыс орнын дайындау; - Клиникалық зерттеу жүргізудің белгіленген жоспарына сәйкес іс-қимыл реттілігін таңдау. - Клиникалық зерттеу жүргізу сауаттылығы мен толықтығын бағалау, құжаттарды кейіннен ресімдей отырып.	
2	Дәрілік заттарды енгізу	25
	Д модулінің конкурстық тапсырмаларын орындау барысында негізгі зерттеу нысаны - ауыл шаруашылығы малдарының індеттік және инвазиялық ауруларының ауру қоздырғыштары мен олардың емдеу әдістерін меңгереді	
	Маман білуі керек:	
	1. Жеке гигиена ережелерін сақтау; 2. Қауіпсіздік техникасы ережелерін сақтау; 3. Жұмыс орнын дайындау; 4. Асептика және антисептика қолдану; 5. Суретте келтірілген дәрілік заттарды енгізу түрлері мен техникаларын жазу (1,2,3,4). 6. Жануарларға дәрілік заттарды енгізу.	
3	Микроскопия	15

	Маман білуі және түсінуі керек 1. Жеке гигиена ережелерін сақтау; 2. Қауіпсіздік техникасы ережелерін сақтау; 3. Жұмыс орнын дайындау; 4. Бекітілген жағындағы сүзгі қағаз арқылы генциан фиолеттің карбол – спирттік ерітіндісін тамызымыз 5. 1-2мин-қа люголь ерітіндісін тамызамыз 6. Этиль спиртімен 30-60 с бояудың күлгін түсі кеткенге дейін түссіздендіреміз 7. сумен шаямыз 8. 1-2 мин фуксиннің сулы ерітіндісімен бояп, сумен шаямыз, кептіріп микроскоптаймыз 9. Қортындылаймыз.	
4	Мал буаздығын анықтау	20
	Маман білуі және түсінуі керек Ж модулінің конкурстық тапсырмаларын орындау барысында негізгі зерттеу нысаны - ауыл шаруашылығы малдарының акушерлік іс, гинекология және көбею биотехникасын меңгере отырып малдардың буаздығын анықтау әдістерін белгілейді. Байқау тапсырмалары аяқталған соң, байқауға қатысушы зерттеу барысында алынған барлық нәтижелер көрсетілген диагностикалық парақты толтыруы қажет	
	БАРЛЫҒЫ:	100

**WORLDSKILLS ҚАЗАҚСТАН СТАНДАРТТЫ НЕГІЗІНДЕ
ДЕМО-ЕМТИХАН ҮШІН ТАПСЫРМА
"08410100-ВЕТЕРИНАРИЯ" МАМАНДЫҒЫ БОЙЫНША
4S08410105 –ВЕТЕРИНАРИЯЛЫҚ ФЕЛЬДШЕР ҚҰЗЫРЕТІ**

Тапсырма келесі бөлімдерді қамтиды:

Емтиханға арналған тапсырма

Тапсырма модульдері және қажетті уақыт

Бағалау критерийлері

Қажетті қосымшалар

Тапсырманы орындауға сағат саны: 5 сағат

3.КОНКУРСТЫҚ ТАПСЫРМАНЫҢ ФОРМАТЫ МЕН ҚҰРЫЛЫМЫ

Конкурстық тапсырма 3 тәуелсіз модульден құралған.

Модульдерді орындау барысында келесі білім салалары зерттелуі мүмкін:

- Ветеринарлық-санитарлық сараптау
- Клиникалық диагностика
- Фармакология
- Индеттану микробиологиясымен
- Акушерлік іс, гинекология және көбею биотехникасы

3.2. КОНКУРСТЫҚ ТАПСЫРМА ЖОБАСЫНА ҚОЙЫЛАТЫН ТАЛАПТАР

Конкурстық тапсырма үш тәуелсіз модульден құралған.

А модулі Ветеринарлық-санитарлық сараптау

А Модулінің конкурстық тапсырмаларын орындау барысында негізгі зерттеу нысаны - ауыл шаруашылығы малдарынан алынатын тағамдық өнімдер мен шикізаттар, сүт және сүт өнімдері, балық, жұмыртқа, бал, ет өнімдері. Санитариялық-гигиеналық зерттеу әдістері осы өнімдердің ғылыми негізделген ветеринариялық-санитариялық сараптауын белгілейді.

А1 модулі. Сүттің майлылығын, ақуыздарын лактан арқылы анықтау

Сипаттамасы

- Сараптама рәсімін өткізуге жұмыс орнын дайындау;
- Жануарлардан алынатын өнімдер мен шикізаттардың санитарлық сапасын анықтау;
- Нәтижелерді түсіндіру.

Зерттеу әдістемесі

- Жеке гигиена ережелерін сақтау;
- Қауіпсіздік техникасы ережелерін сақтау;
- Жұмыс орнын дайындау;
- Белгіленген сараптама тәртібінің жоспарына сәйкес іс-әрекеттер реттілігін таңдау;
- Зерттеу жүргізу сауаттылығын бағалау және өнімнің сапасы мен оны жүзеге асыру мүмкіндігі туралы қорытынды.

А2 модулі Тауық жұмыртқасын овоскопиялау

Сипаттамасы

- Сараптама рәсімін өткізуге жұмыс орнын дайындау;
- Жұмыртқа сапасын анықтау;
- Нәтижелерді түсіндіру.

Зерттеу әдістемесі

- Жеке гигиена ережелерін сақтау;
- Қауіпсіздік техникасы ережелерін сақтау;
- Жұмыс орнын дайындау;

А3 модулі Етті трихинеллоскопиялау

Сипаттамасы

- Сараптама рәсімін өткізуге жұмыс орнын дайындау;
- Зерттелетін ет сынамаларының сапасын анықтау;
- Нәтижелерді түсіндіру.

Зерттеу әдістемесі

- Жеке гигиена ережелерін сақтау;
- Қауіпсіздік техникасы ережелерін сақтау;
- Жұмыс орнын дайындау;
- Белгіленген сараптама тәртібінің жоспарына сәйкес іс-әрекеттер реттілігін таңдау;
- Зерттеу жүргізу сауаттылығын бағалау және өнімнің сапасы мен оны жүзеге асыру мүмкіндігі туралы қорытынды.

С модулі Ауыл шаруашылығы малдарын клиникалық зерттеу. Модульдің конкурстық тапсырмаларын орындау кезінде байқауға қатысушылар бірқатар өндірістік міндеттерді шешу керек – ауыл шаруашылығы және үй жануарларына клиникалық зерттеу жүргізу, тәжірибеде диагностиканың арнайы әдістерін қолдану, жануарларға шұғыл көмек көрсету.

Сипаттамасы

- Қолайлы белгілеу әдісін таңдау;
- Мал габитусын анықтау;
- Негізгі физиологиялық параметрлерді анықтау;
- Тері қабатын зерттеу;
- Шырышты қабықтарды зерттеу;
- Лимфа түйіндерін зерттеу;
- Жүрек-қантамыр жүйесі мүшелерін зерттеу;
- Кеуде қуысы мүшелерін зерттеу;
- Ас қорыту мүшелерін зерттеу;
- Зәр шығару жүйесін зерттеу;
- Жүйке жүйесі мен тірек-қимыл аппаратын зерттеу;
- Сезім мүшелерін зерттеу;
- Клиникалық зерттеу парақшасын толтыру.

Зерттеу әдістемесі

- Жеке гигиена ережелерін сақтау;
- Қауіпсіздік техникасы ережелерін сақтау;
- Жұмыс орнын дайындау;
- Клиникалық зерттеу жүргізудің белгіленген жоспарына сәйкес іс-қимыл реттілігін таңдау.
- Клиникалық зерттеу жүргізу сауаттылығы мен толықтығын бағалау, құжаттарды кейіннен ресімдей отырып.

Д модулі Дәрілік заттарды енгізу

Д модулінің конкурстық тапсырмаларын орындау барысында негізгі зерттеу нысаны - ауыл шаруашылығы малдарының індеттік және инвазиялық ауруларының ауру қоздырғыштары мен олардың емдеу әдістерін меңгереді.

Е модулі Микроскопия

Е модулінің конкурстық тапсырмаларын орындау барысында негізгі зерттеу нысаны - әр түрлі нысандардан жағынды дайындау, бояу және микроорганизмдерді микроскопта зерттеуді белгілейді.

Ж модулі Мал буаздығын анықтау

Ж модулінің конкурстық тапсырмаларын орындау барысында негізгі зерттеу нысаны - ауыл шаруашылығы малдарының акушерлік іс, гинекология және көбею биотехникасын меңгере отырып малдардың буаздығын анықтау әдістерін белгілейді.

Байқау тапсырмалары аяқталған соң, байқауға қатысушы зерттеу барысында алынған барлық нәтижелер көрсетілген диагностикалық парақты толтыруы қажет

3.3. САРАПТАМА КОМИССИЯСЫ

3.3.1. Сараптау комиссиясы жарыс кезінде төрешілікті ұйымдастыруға және үйлестіруге жауапты болады.

3.3.2. Сараптау комиссиясының құрамына:

- сарапшы-компатриот;
- төрт тәуелсіз сарапшы,
- сараптау комиссиясының төрағасы.

3.3.3. Сараптау комиссиясы мүшелеріне жүктеледі:

- конкурсқа қатысушылардың тапсырмаларды орындау нәтижелері бойынша теориялық білімі мен практикалық дағдыларын бағалау;
- тапсырмаларды, еңбек тәсілдерін, жұмысты орындаудың технологиялық тәсілдерін, орындалу уақытын, тазалық және жеке гигиена ережелерін, қауіпсіздік техникасы ережелерін сақтауды бақылау.

3.3.4. Сарапшы қатысушыны өз ұйымынан бағаламайды.

4. БАҒАЛАУ КРИТЕРИЙЛЕРІ

Бұл бөлімде бағалау критерийлерін тағайындау мысалы және қойылатын баллдар саны келтірілген. Барлық бағалау критерийлері бойынша жалпы балл саны 100 құрайды.

Модуль	Критерийлері	Орындау ұпайлары	Жалпы баллы
А	Ветеринариялық санитариялық сараптау	20	20
С	Ауыл шаруашылығы жануарларын клиникалық зерттеу	20	20
Д	Фармакология	25	25
Е	Індеттану микробиологиясымен	15	15

Ж	Акушерлік іс, гинекология және көбею биотехникасы	20	20
Барлығы:		100	100

4.1 БАҒАЛАУ АСПЕКТІЛЕРІ

Әрбір аспект бағаланатын көрсеткіштердің бірін, сондай-ақ ықтимал бағалауды егжей-тегжейлі сипаттайды.

Модульдер	Модульдер атауы	Баллдары	Барлық баллдары
Модуль А1	Сүттің майлылығын, ақуыздарын лактан арқылы анықтау	5	5
Модуль А2	Тауық жұмыртқасының овоскопиясы	5	5
Модуль А3	Етті трихинеллоскопиялау	10	10
Модуль С	Ауыл шаруашылығы жануарларын клиникалық зерттеу	20	20
Модуль Д1	Дәрілік затты тері астына енгізу	10	10
Модуль Д2	Дәрілік затты тері ішіне енгізу	10	10
Модуль Д3	Дәрілік затты бұлшықетке енгізу	5	5
Модуль Е1	Жағынды дайындау, бояу	10	10
Модуль Е2	Микроскопиялау	5	5
Модуль Ж1	Буаздықты анықтаудың клиникалық және зертханалық әдістерімен зерттеу	10	10
Модуль Ж2	Буаздықты анықтаудың аспапты әдістерімен зерттеу	10	10
Барлығы:		100	100

4.2 ДАҒДЫЛАР БОЙЫНША НОРМАЛАР МЕН БАҒАЛАР

4.2.1. Ең жоғары балл саны 100.

4.2.2. Бағаларды қою кезінде орындалған позициялар саны ескеріледі. Максималды сан осы аспект үшін максималды баллға сәйкес келеді.

4.2.3. Конкурстық тапсырма бойынша баллдарды толық нөлге түсіру қатысушыны оны орындаудан шеттету нәтижесінде (денсаулық жағдайы бойынша, қауіпсіздік техникасының өрескел бұзылуы немесе байқау тапсырмасының орындау алгоритмінің бұзылуы) мүмкін. Сондай-ақ, егер диагностикалық парақта көрсетілген деректер дұрыс болмаған жағдайда баллдарды нөлге теңестіру мүмкін болады.

4.2.4. Егер байқау тапсырмасын орындау кезінде компатриоттың, сол оқу орны өкілінің өз қатысушысымен байланыс фактісі анықталса, онда, оны орындау кезінде байланыс фактісі тіркелген қатысушының конкурстық тапсырма үшін баллдары алынады.

5 ЕҢБЕКТІ ҚОРҒАУ ЖӘНЕ ҚАУІПСІЗДІК ТЕХНИКАСЫ ТАЛАПТАРЫ

5.1. ЖҰМЫС БАСТАЛАР АЛДЫНДАҒЫ ҚАУІПСІЗДІК ТАЛАПТАРЫ

Конкурса қатысушылар конкурстық алаңға кірер алдында халат (комбинезон), қалпақ, ауыспалы аяқ киім (бахилалар) кию қажет.

Конкурстық алаңның аумағында жеке сыртқы киімді сақтауға, тамақ сақтауға және ішуге, сондай-ақ темекі шегуге тыйым салынады.

Электр оқшаулауы бұзылған аспаптарды, қауіп төндіретін басқа да жабдықтарды жұмыс істеу үшін пайдалануға тыйым салынады.

Электр жабдығының барлық ақаулары туралы дереу сарапшыға хабарлау қажет.

Оған қауіпсіз жұмыс істеуге оқытылмаған құралдарды, бұйымдарды және жабдықтарды пайдалануға тыйым салынады.

5.2. ЖҰМЫС БАРЫСЫНДАҒЫ ҚАУІПСІЗДІК ТАЛАПТАРЫ

Әрбір қатысушы оған бекітілген жұмыс орнында жұмыс істеуі тиіс. Конкурса қатысушылардың жұмыс орындарын реактивтермен, қажетсіз аспаптармен, ыдыстармен, бөгде заттармен, оның ішінде қатысушының жеке заттарымен үйіп тастауға тыйым салынады.

Конкурстық алаңдағы жұмыс кезінде тыныштықты, тәртіпті және тазалықты сақтау керек, асығыс, тәртіпсіздік пен мызғымастыққа жол бермеу керек.

Байқау алаңында жұмыс істеу жағдайында бөгде адамдардың жұмыс істейтін байқауға қатысуына, сондай-ақ конкурса қатысушыларды бөгде істермен немесе әңгімелермен алаңдатуға тыйым салынады.

Конкурса қатысушыларға оқу аудиториясында сарапшы болмаған кезде, сондай-ақ сарапшының рұқсатынсыз белгіленбеген уақытта жұмыс істеуге тыйым салынады.

Конкурстық тапсырмаға байланысты емес эксперименттік жұмыстарды орындауға үзілді-кесілді тыйым салынады.

Ақауы бар жабдықта, ақауы бар аспаптарда, құрылғыларда, тіркеу құрылғыларында ақауы бар операциялық үстелдерде жұмыс істеуге жол берілмейді.

Барлық жұмыс орындары олардың мақсатына сәйкес үнемі таза ұсталуы тиіс, және жануарлармен жұмыс істеу кезінде асептика және антисептика шаралары жүйелі түрде жүзеге асырылуы тиіс.

Құралдар, аспаптар, жабдықтар, құрал-саймандар таза болуы тиіс, бұл жоғары кәсіби мәдениеттің көрінісі болып табылады.

Арнайы киімде конкурстық алаңнан тыс шығуға тыйым салынады.

Жұмысқа кірісер алдында: аппараттардың, аспаптардың, құралдардың және басқа да құрылғылардың жарамдылығы тексеріледі.

Жұмысқа жарамды аппараттарды, аспаптарды, құралдарды және басқа құрылғыларды пайдалануға рұқсат етіледі.

Ота басталар алдында бекемдеу құрылғыларын, ота үстелдердің, бекемдеу белдіктердің, біліктердің жарамдылығын мұқият зерттеу, құралдарды стерилдеу, қажетті ерітінділерді, дәрілік заттарды дайындау қажет.

Қолды және операциялық алаңды зарарсыздандыру үшін спирт тампондарын дайындау.

Ота жүргізу кезінде ота бөлмесі жақсы жарықтандырылуы және қажетті құралдармен

жабдықталуы тиіс.

Ота кезінде тек стерильді құралдар мен материалдарды пайдаланады.

Зертханалық талдау жүргізу кезінде қажетті реактивтерді тамшуырға ауызбен толтыруға болмайды, резеңке алмұртты пайдалану қажет.

Жануарларды зерттеуден алдын қолды сабынмен мұқият жуады, құрғақ сүлгімен сүртеді.

5.3. ЖАНУАРЛАРМЕН ЖҰМЫС ІСТЕУ КЕЗІНДЕГІ ҚАУІПСІЗДІК ТЕХНИКАСЫ

Жануарлармен жұмыс істеу тыныш, жылы, қажет болған жағдайда қатаң болуы керек.

Жануарды зерттеу кезінде арнайы киімде (халат, комбинезон, бас киім), ал қажет болған жағдайда резеңке қолғаптар мен аяқ киімде болуы қажет.

Жұмыс басталар алдында және аяқталғаннан кейін міндетті түрде қолды жуып, құралды тазалау керек.

Жануарды зерттеуді белгілі бір жоспар бойынша, мұқият және тыныштықты сақтай отырып жүргізеді.

Жануарға басына жақын, жануарды ұстап тұрған көмекші тұрған жағынан жақындаған жақсы.

Ірі қара мал мүйіздермен, баспен, жамбас аяқ-қолдарымен жарақаттауы мүмкін. Ірі манипуляцияларға, күрт қозғалыстарға және ұрыстарға жол берілмейді.

Мазасыз жануарларды мойнынынан, жауырынынан, құлақ сыртынан сипаған жөн.

Жануардың құлағының қалпын мұқият қадағалау қажет.

Жануарларды зерттеу кезінде тізелеуге немесе отыруға болмайды, себебі олар кенеттен құлап кетуі мүмкін.

Кенеттен, дененің қандай да бір бөлігіне, әсіресе жыныс мүшелері мен жамбас аяқтарына оқыс тиуге болмайды.

Жануарлар маманның барлық іс әрекеттерін көріп немесе үнемі сезінетіндей жұмыс істеу қажет.

Ұсақ күйісті малдарды (қой, ешкі) мүйізден немесе мойнынан ұстайды, қажет болған жағдайда жатқан күйде бекемдейді.

Құстарды (тауықтарды, күрке тауықтарды, қаздарды және үйректерді) ілгекпен, аушы тормен немесе тормен ұстайды және үстелде зерттейді.

Бір қолмен қанаттардың табанын ұстап тұрады, ал екіншісін тұмсықпен жарақат алмау үшін оны басқа жаққа қарай бұрып, басын бекемдейді.

Құстарды(тауық, қаз, үйрек, күрке тауықтарды) қармақпен, жіп тормен ұстайды және үстел үстінде зерттейді. Тым үркек құстарды — матамен жапқан жақсы. Бір қолмен қанаттардың астынан ұстап тұрады, ал екінші қолмен - тұмсығын бір жаққа қарай бұрады, жарақат алмау үшін.

Иттер мен мысықтарды бекемдеу үшін жоғарғы және төменгі жақтарын байлайтын тұмылдырық, таспа, бинт қолданылады.

5.4. ЖҰМЫС АЯҚТАЛҒАННАН KEЙІНГІ ҚАУІПСІЗДІК ТАЛАПТАРЫ

Жұмыс аяқталғаннан кейін қатысушы өзінің жұмыс орнын тәртіпке келтіру керек.

Жұмыста пайдаланылған құралдарды мұқият жуады және стерилизаторларға немесе кюветтерге салады.

Термометрлерді сүртеді және мақта тампонымен, дезинфекциялау ерітіндісімен шыныға

салады.

Тапсырма аяқталғаннан кейін келесі талаптарды орындауы қажет:

- суды өшіру;
- жұмыс кезінде пайдаланылған электр құралдарын, аппараттарды желіден ажырату;
- спирттік оттықтарды сөндіру.

5.5. ЕҢБЕКТІ ҚОРҒАУДЫҢ ЖАЛПЫ ТАЛАПТАРЫ

Жұмысқа медициналық зерттеуден өткен және денсаулық жағдайы бойынша медициналық қарсы көрсетілімдері жоқ, жұмыс орнында алғашқы және кіріспе нұсқамадан өткен, профилактикалық егулері бар қатысушы жіберіледі.

Жұмыс орнын ұйымдастыруын бұзған, жабдықпен жұмыс істей алмаған жағдайда және жануарлармен жұмыс істеу ережесін бұзған жағдайда конкурсқа қатысушы конкурстық тапсырманы орындаудан шеттетіледі.

А және В модулін орындауға конкурсқа қатысушы ұзын жеңді ақ халатта, чепчикте және бір рет қолданылатын қолғаптарда ғана рұқсат етіледі.

Алынған ұпайлар шеттетілген сәтке дейін сақталады.

6. МАТЕРИАЛДАР МЕН ЖАБДЫҚТАР

6.1 Инфрақұрылымдық парақ

Жабдықтар мен материалдар тізбесі бар инфрақұрылымдық парақты бас сарапшы дайындайды және конкурс өткізетін ұйымға ұсынады.

Инфрақұрылымдық парақ конкурстық тапсырмаларды орындау үшін қажетті материалдардың атауын (санын көрсете отырып) қамтиды.

Конкурсты ұйымдастырушылар тізімді қажетті материалдардың нақты санымен, олардың ерекшеліктерімен, модельдері мен маркаларымен толықтырады.

Әрбір конкурс алдында сарапшылар тізімді зерттеуге және түзетуге, сондай-ақ оны техникалық сарапшымен келісуге міндетті.

МАТЕРИАЛДАР МЕН ҚҰРАЛДАР

6.2 Конкурсқа қатысушыларға арналған материалдар мен жабдықтар

- Қауіпсіздік техникасы тұрғысынан сараптау комиссиясының төрағасы мақұлдаған құралдарды пайдалануға рұқсат етіледі.
- Қатысушылар ұйымдастырушылар ұсынған құралдарды пайдалануы тиіс.
- Өз шығын материалдары мен құралдарын пайдалануға рұқсат етіледі, бірақ жабдықтарды емес.

6.3 Конкурстық алаңда тыйым салынған материалдар мен жабдықтар

Конкурстық тапсырмаларды орындау кезінде байланыс құралдарын (телефондар, смартфондар, планшеттер және басқа гаджеттер), анықтамалық материалдарды – егер оларды ұйымдастырушылар ұсынбаса пайдалануға үзілді-кесілді тыйым салынады.

7. КЕЛУШІЛЕРГЕ ҚҰЗЫРЕТТІЛІКТІ ҰСЫНУ

7.1. Келушілер мен қонақтарға арналған ережелер

- Келушілер мен қонақтар конкурстық алаңның аумағына кіріп, фото - және бейне түсіруді сараптау комиссиясы төрағасының рұқсатымен ғана жүргізуге болады.

8. ЖЕҢІМПАЗДАРДЫ АНЫҚТАУ ЖӘНЕ КОНКУРСҚА ҚАТЫСУШЫЛАРДЫ

МАРАПАТТАУ

1. Конкурс жеңімпазы тапсырмаларды орындаудың үздік көрсеткіштері (баллдары) бойынша анықталады.
2. Конкурстың қорытындысы хаттамамен ресімделеді. Хаттамаға кезеңдерді орындау нәтижелері және бағалаудың қорытынды ведомосы қоса беріледі.
3. Жеңімпаздар грамоталармен және сыйлықтармен марапатталады.
4. Конкурс нәтижелері бойынша сараптау комиссиясы Кәсіптік оқыту жүйесінің (Worldskills) кәсіби шеберлік конкурсына қатысу үшін жеңімпазды ұсыну туралы шешім шығарады.

**WORLD SKILLS ҚАЗАҚСТАН СТАНДАРТТЫ НЕГІЗІНДЕ
ДЕМО-ЕМТИХАН ҮШІН
ИНФРАҚҰРЫЛЫМДЫҚ ПАРАҚ
"1304000-ЕСЕПТЕУ ТЕХНИКАСЫ ЖӘНЕ БАҒДАРЛАМАЛЫҚ
ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУ"
МАМАНДЫҒЫ БОЙЫНША 1304063 –КОМПЬЮТЕРЛІК
ҚҰРЫЛҒЫЛАРҒА ҚЫЗМЕТ КӨРСЕТУШІ ТЕХНИК
ҚҰЗЫРЕТІ**

Инфрақұрылымдар тізімі демонстрациялық тапсырманы орындау үшін қажетті барлық инфрақұрылымды, жабдықты және шығын материалдарын қамтиды. Инфрақұрылымдар тізімінде осы жабдықтың үлгісі және аналогтарды сатып алу мүмкін болса, оның анық және түсінікті сипаттамалары болуы керек.

Белгілі бір емтиханға арналған Инфрақұрылымдық парақты әзірлеу кезінде құзыреттілік менеджері Сарапшылар форумында жарияланған Инфрақұрылымдық парақты басшылыққа алуыңыз керек. Инфрақұрылымдар тізіміндегі барлық өзгерістер міндетті түрде құзырет менеджерімен келісілуі керек.

Әрбір емтиханда техникалық бағалаушы инфрақұрылым элементтерін жазып алуы керек. Тізімге сарапшылар немесе студенттер енгізуді сұраған немесе тыйым салынған элементтер кірмеуі керек.

Инфрақұрылымдық парақ – 1(қосымшада)

1-аймақ "Стационарлық"									
ЖАБДЫҚТАР МЕН ҚҰРАЛДАР									
Жо к.	Элемент аты	Анау. позицияның сипаттамасы	Бірлік өлшемдер (дана, орам, орау, кг және т.б.)	Саны (1 жұмыс орны үшін)	Саны (6 жұмыс орны үшін)	Ұйымдастыр ушыда қолжетімділік (Иә \ Жоқ).	Жабдықтаушы \ Демеуші \ Қамтамасыз етуге жауапты	Барлығының шамамен құны, теңге	Пікір
1	Ноутбук	ұйымдастырушының қалауы бойынша	ДК	1	2				
2	MFP (принтер, сканер, көшіргіші)	ұйымдастырушының қалауы бойынша	ДК	1	2				
3	Трансляцияға арналған камера	ұйымдастырушының қалауы бойынша	ДК	4	8				Әрбір жұмыс аймағында 4 стационарлық камераны бекіту керек (РР сәйкес), штатив / штативтегі 1 камераны аймақтан аймаққа кезекпен ауыстыруға болады
4	Қысқа лақтырылатын камера штативі	ұйымдастырушының қалауы бойынша	ДК	1	2				
5	Қысқа лақтырылатын камера	ұйымдастырушының қалауы бойынша	ДК	1	2				
6	Функционалды төсек	3 секциялы, электрмен басқарылатын, биіктігі реттелетін, тұтқалармен жабдықталған.	ДК	1	2				
7	Функционалды төсек матрасы	Көбік резеңке, су өткізбейтін қорапта	ДК	1	2				өлшемі функционалды төсекке сәйкес келеді
8	Жылжымалы құралдар үстелі	Қос сөре, өлшемдері 630 * 470 * 960, тот баспайтын болаттан жасалған сөрелер	ДК	1	2				
9	Таяқ	Реттелетін	ДК	1	2				
10	Зығыр матаға арналған медициналық	Дөңгелектермен жабдықталған лас зығырды жинауға	ДК	1	2				
11	Дауысты күшейткіш	ұйымдастырушының қалауы бойынша	ДК	1	2				
12	Дезинфекцияға арналған ыдыс	Көлемі 3л.	ДК	1	2				пішіні контейнер арбасына сәйкес келеді
13	Дезинфекцияға арналған ыдыс	Көлемі 5 л	ДК	1	2				пішіні контейнер арбасына сәйкес келеді
14	Дезинфекциялау құралдары бар контейнерлерге арналған медициналық	Контейнерлерді ықшам орналастыруға арналған, дөңгелектермен жабдықталған	ДК	1	2				Ыдыстардың саны мен пішініне сәйкес келеді.
15	Медициналық қалдықтарды жинайтын	Сынып	ДК	1	2				Контейнер педальмен болуы
16	Медициналық қалдықтарды жинайтын	В сыныбы	ДК	1	2				Контейнер педальмен болуы
17	Бүйрек науасы	200 * 120 * 30 (тот баспайтын)	ДК	1	2				
18	Тік бұрышты науа	300 * 220 * 30 (тот баспайтын)	ДК	1	2				
19	Медициналық термометр	Байланыссыз	ДК	1	2				
20	Медициналық термометр	Электрондық	ДК	1	2				
21	Қан қысымын өлшеуге арналған аппарат	Механикалық, кірістірілген фонендоскоппен емес	ДК	1	2				
22	Сұйық сабын мен антисептиктерге	Шынтақ, қабырға	ДК	1	2				
23	Қағаз сүлгілерге арналған диспенсер	Z - төсеу	ДК	1	2				
24	Диагностикалық шам	Металл корпусы және қосқышы бар	ДК	1	2				
ШЫҒЫС МАТЕРИАЛДАРЫ									
Жо к.	Элемент аты	Анау. позицияның сипаттамасы	Бірлік өлшемдер (дана, орам, орау, кг және т.б.)	Саны (1 жұмыс орны үшін)	Саны (6 жұмыс орны үшін)	Ұйымдастыр ушыда қолжетімділік (Иә \ Жоқ).	Жабдықтаушы \ Демеуші \ Қамтамасыз етуге жауапты	Барлығының шамамен құны, теңге	Пікір
1	Саяхат сөмкесі	ұйымдастырушының қалауы бойынша	ДК	1	2				
ЖІБАЗ									
Жо к.	Элемент аты	Анау. позицияның сипаттамасы	Бірлік өлшемдер (дана, орам, орау, кг)	Саны (1 жұмыс орны үшін)	Саны (6жұмыс орны үшін)	Ұйымдастыр ушыда қолжетімділік (Иә \ Жоқ).	Жабдықтаушы \ Демеуші \ Қамтамасыз етуге жауапты	Барлығының шамамен құны,	Пікір
1	Медициналық төсек жанындағы бордюр	Дөңгелектермен, тауашалармен және көтеру механизмі бар есікпен және жиналмалы үстелмен жабдықталған	ДК	1	2				
2	Медициналық бөлімшенің үстелі	Пластикалық үстінгі жағы бар. Ұзындығы 850 мм Ені 750 мм Биіктігі 750 мм	ДК	1	2				
3	Палаталық орындық	ұйымдастырушының қалауы бойынша	ДК	2	4				
4	Қарау	Қабырғаға орнатылған, екінші қолмен	ДК	1	2				
5	Құралдарды, препараттарды және құрылғыларды орналастыруға арналған медициналық емдеу үстелі.	Сөресі және үш тартпасы бар, дөңгелектермен жабдықталған, 640x450x880, Raton-MedTech SI-04	ДК	1	2				
6	Шынтақ араластыргышы бар раковина	ұйымдастырушының қалауы бойынша	ДК	1	2				
7	MFP мен ноутбукке арналған үстел	ұйымдастырушының қалауы бойынша	ДК	1	2				
ЖЕТКІЗУ ҮШІН ҚОСЫМША ТАЛАПТАР (БАЙЛАНЫСТАР, ҚОСЫЛЫСТАР, ЖАРЫҚ БЕРУ, т.б.)									
Жо	Талап (сипаттама)					Пікір			
1	Жұмыс алаңы 4 * 5 метр (20 шаршы метр)								
2	Электр 220 вольт					Розеткалар орнатылған жерде			
3	Интернет байланысы					100 Мбит/с, Кабельдік немесе Wi-Fi			
4	Канализация					Раковиналар орнатылған жерде			
5	Ыстық және суық сумен қамтамасыз ету					Раковиналар орнатылған жерде			
6	Еден жабыны					Тайғақ емес, сұйықтыққа төзімді Бүкіл жұмыс аймағында			

2-аймақ «КЛИНИКАЛЫҚ ЗЕРТТЕУ АЛАҢЫ»									
ЖАБДЫҚТАР МЕН ҚҰРАЛДАР									
Жо к.	Элемент аты	Анау. позицияның сипаттамасы	Бірлік өлшемдер (дана, орам, орау, кг және т.б.)	Саны (1 жұмыс орны үшін)	Саны (6 жұмыс орны үшін)	Ұйымдастыр ушыда қолжетімділік (Иә \ Жоқ).	Жабдықтаушы \ Демеуші \ Қамтамасыз етуге жауапты	Барлығының шамамен құны, теңге	Пікір
1	Трансляцияға арналған камера	ұйымдастырушының қалауы бойынша	ДК	4	4				Штативтегі камера алдыңғы
2	Қысқа лақтырылатын камера штативі	ұйымдастырушының қалауы бойынша	ДК	1	1				
3	Қысқа лақтырылатын камера	ұйымдастырушының қалауы бойынша	ДК	1	1				
4	Дауысты күшейткіш	ұйымдастырушының қалауы бойынша	ДК	1	1				

**WORLD SKILLS ҚАЗАҚСТАН СТАНДАРТТЫ НЕГІЗІНДЕ
ДЕМО-ЕМТИХАН ҮШІН
ЕҢБЕКТІ ҚОРҒАУ ЖӘНЕ ҚАУІПСІЗДІК ТЕХНИКАСЫ ЖӨНІНДЕГІ
НҰСҚАУЛЫҚ
"1304000-ЕСЕПТЕУ ТЕХНИКАСЫ ЖӘНЕ БАҒДАРЛАМАЛЫҚ
ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУ"
МАМАНДЫҒЫ БОЙЫНША 1304063 –КОМПЬЮТЕРЛІК
ҚҰРЫЛҒЫЛАРҒА ҚЫЗМЕТ КӨРСЕТУШІ ТЕХНИК
ҚҰЗЫРЕТІ**

Еңбекті қорғаудың жалпы талаптары

5.1. ЖҰМЫС БАСТАЛАР АЛДЫНДАҒЫ ҚАУІПСІЗДІК ТАЛАПТАРЫ

Конкурса қатысушылар конкурстық алаңға кірер алдында халат (комбинезон), қалпақ, ауыспалы аяқ киім (бахилалар) кию қажет.

Конкурстық алаңның аумағында жеке сыртқы киімді сақтауға, тамақ сақтауға және ішуге, сондай-ақ темекі шегуге тыйым салынады.

Электр оқшаулауы бұзылған аспаптарды, қауіп төндіретін басқа да жабдықтарды жұмыс істеу үшін пайдалануға тыйым салынады.

Электр жабдығының барлық ақаулары туралы дереу сарапшыға хабарлау қажет.

Оған қауіпсіз жұмыс істеуге оқытылмаған құралдарды, бұйымдарды және жабдықтарды пайдалануға тыйым салынады.

5.2. ЖҰМЫС БАРЫСЫНДАҒЫ ҚАУІПСІЗДІК ТАЛАПТАРЫ

Әрбір қатысушы оған бекітілген жұмыс орнында жұмыс істеуі тиіс. Конкурса қатысушылардың жұмыс орындарын реактивтермен, қажетсіз аспаптармен, ыдыстармен, бөгде заттармен, оның ішінде қатысушының жеке заттарымен үйіп тастауға тыйым салынады.

Конкурстық алаңдағы жұмыс кезінде тыныштықты, тәртіпті және тазалықты сақтау керек, асығыс, тәртіпсіздік пен мызғымастыққа жол бермеу керек.

Байқау алаңында жұмыс істеу жағдайында бөгде адамдардың жұмыс істейтін байқауға қатысуына, сондай-ақ конкурса қатысушыларды бөгде істермен немесе әңгімелермен алаңдатуға тыйым салынады.

Конкурса қатысушыларға оқу аудиториясында сарапшы болмаған кезде, сондай-ақ сарапшының рұқсатынсыз белгіленбеген уақытта жұмыс істеуге тыйым салынады.

Конкурстық тапсырмаға байланысты емес эксперименттік жұмыстарды орындауға үзілді-кесілді тыйым салынады.

Ақауы бар жабдықта, ақауы бар аспаптарда, құрылғыларда, тіркеу құрылғыларында ақауы бар операциялық үстелдерде жұмыс істеуге жол берілмейді.

Барлық жұмыс орындары олардың мақсатына сәйкес үнемі таза ұсталуы тиіс, және жануарлармен жұмыс істеу кезінде асептика және антисептика шаралары жүйелі түрде жүзеге асырылуы тиіс.

Құралдар, аспаптар, жабдықтар, құрал-саймандар таза болуы тиіс, бұл жоғары кәсіби мәдениеттің көрінісі болып табылады.

Арнайы киімде конкурстық алаңнан тыс шығуға тыйым салынады.

Жұмысқа кірісер алдында: аппараттардың, аспаптардың, құралдардың және басқа да құрылғылардың жарамдылығы тексеріледі.

Жұмысқа жарамды аппараттарды, аспаптарды, құралдарды және басқа құрылғыларды пайдалануға рұқсат етіледі.

Ота басталар алдында бекемдеу құрылғыларын, ота үстелдердің, бекемдеу белдіктердің, біліктердің жарамдылығын мұқият зерттеу, құралдарды стерилдеу, қажетті ерітінділерді, дәрілік заттарды дайындау қажет.

Қолды және операциялық алаңды зарарсыздандыру үшін спирт тампондарын дайындау.

Ота жүргізу кезінде ота бөлмесі жақсы жарықтандырылуы және қажетті құралдармен жабдықталуы тиіс.

Ота кезінде тек стерильді құралдар мен материалдарды пайдаланады.

Зертханалық талдау жүргізу кезінде қажетті реактивтерді тамшуырға ауызбен толтыруға болмайды, резеңке алмұртты пайдалану қажет.

Жануарларды зерттеуден алдын қолды сабынмен мұқият жуады, құрғақ сүлгімен сүртеді.

5.3. ЖАНУАРЛАРМЕН ЖҰМЫС ІСТЕУ КЕЗІНДЕГІ ҚАУІПСІЗДІК ТЕХНИКАСЫ

Жануарлармен жұмыс істеу тыныш, жылы, қажет болған жағдайда қатаң болуы керек.

Жануарды зерттеу кезінде арнайы киімде (халат, комбинезон, бас киім), ал қажет болған жағдайда резеңке қолғаптар мен аяқ киімде болуы қажет.

Жұмыс басталар алдында және аяқталғаннан кейін міндетті түрде қолды жуып, құралды тазалау керек.

Жануарды зерттеуді белгілі бір жоспар бойынша, мұқият және тыныштықты сақтай отырып жүргізеді.

Жануарға басына жақын, жануарды ұстап тұрған көмекші тұрған жағынан жақындаған жақсы.

Ірі қара мал мүйіздермен, баспен, жамбас аяқ-қолдарымен жарақаттауы мүмкін. Ірі манипуляцияларға, күрт қозғалыстарға және ұрыстарға жол берілмейді.

Мазасыз жануарларды мойнынынан, жауырынынан, құлақ сыртынан сипаған жөн.

Жануардың құлағының қалпын мұқият қадағалау қажет.

Жануарларды зерттеу кезінде тізелеуге немесе отыруға болмайды, себебі олар кенеттен құлап кетуі мүмкін.

Кенеттен, дененің қандай да бір бөлігіне, әсіресе жыныс мүшелері мен жамбас аяқтарына оқыс тиуге болмайды.

Жануарлар маманның барлық іс әрекеттерін көріп немесе үнемі сезінетіндей жұмыс істеу қажет.

Ұсақ күйісті малдарды (қой, ешкі) мүйізден немесе мойнынан ұстайды, қажет болған жағдайда жатқан күйде бекемдейді.

Құстарды (тауықтарды, күрке тауықтарды, қаздарды және үйректерді) ілгекпен, аушы тормен немесе тормен ұстайды және үстелде зерттейді.

Бір қолмен қанаттардың табанын ұстап тұрады, ал екіншісін тұмсықпен жарақат алмау үшін оны басқа жаққа қарай бұрып, басын бекемдейді.

Құстарды(тауық, қаз, үйрек, күрке тауықтарды) қармақпен, жіп тормен ұстайды және үстел үстінде зерттейді. Тым үркек құстарды — матамен жапқан жақсы. Бір қолмен қанаттардың астынан ұстап тұрады, ал екінші қолмен - тұмсығын бір жаққа қарай бұрады, жарақат алмау үшін.

Иттер мен мысықтарды бекемдеу үшін жоғарғы және төменгі жақтарын байлайтын тұмылдырық, таспа, бинт қолданылады.

5.4. ЖҰМЫС АЯҚТАЛҒАННАН KEЙІНГІ ҚАУІПСІЗДІК ТАЛАПТАРЫ

Жұмыс аяқталғаннан кейін қатысушы өзінің жұмыс орнын тәртіпке келтіру керек.

Жұмыста пайдаланылған құралдарды мұқият жуады және стерилизаторларға немесе кюветтерге салады.

Термометрлерді сүртеді және мақта тампонымен, дезинфекциялау ерітіндісімен шыныға салады.

Тапсырма аяқталғаннан кейін келесі талаптарды орындауы қажет:

- суды өшіру;
- жұмыс кезінде пайдаланылған электр құралдарын, аппараттарды желіден ажырату;
- спирттік оттықтарды сөндіру.

5.5. ЕҢБЕКТІ ҚОРҒАУДЫҢ ЖАЛПЫ ТАЛАПТАРЫ

Жұмысқа медициналық зерттеуден өткен және денсаулық жағдайы бойынша медициналық қарсы көрсетілімдері жоқ, жұмыс орнында алғашқы және кіріспе нұсқамадан өткен, профилактикалық егулері бар қатысушы жіберіледі.

Жұмыс орнын ұйымдастыруын бұзған, жабдықпен жұмыс істей алмаған жағдайда және жануарлармен жұмыс істеу ережесін бұзған жағдайда конкурсқа қатысушы конкурстық тапсырманы орындаудан шеттетіледі.

А және В модулін орындауға конкурсқа қатысушы ұзын жеңді ақ халатта, чепчикте және бір рет қолданылатын қолғаптарда ғана рұқсат етіледі.

Алынған ұпайлар шеттетілген сәтке дейін сақталады.

БАҒАЛАУ КРИТЕРИЯЛАРЫ

1-кестеде бағалау критерийлері мен берілген ұпай саны көрсетілген. Барлық бағалау критерийлері бойынша тапсырманың жалпы ұпайы 100 баллды құрайды.

1-кесте – Бағалау критерийлері және берілген ұпай саны

Модуль	Критерийлері	Орындау ұпайлары	Жалпы баллы
А	Ветеринариялық санитариялық сараптау	20	20
С	Ауыл шаруашылығы жануарларын клиникалық зерттеу	20	20
Д	Фармакология	25	25
Е	Індеттану микробиологиясымен	15	15
Ж	Акушерлік іс, гинекология және көбею биотехникасы	20	20
Барлығы:		100	100

БАҒАЛАУ АСПЕКТІЛЕРІ

Әрбір аспект бағаланатын көрсеткіштердің бірін, сондай-ақ ықтимал бағалауды егжей-тегжейлі сипаттайды.

Модульдер	Модульдер атауы	Баллдары	Барлық баллдары
Модуль А1	Сүттің майлылығын, ақуыздарын лактан арқылы анықтау	5	5
Модуль А2	Тауық жұмыртқасының овоскопиясы	5	5
Модуль А3	Етті трихинеллоскопиялау	10	10
Модуль С	Ауыл шаруашылығы жануарларын клиникалық зерттеу	20	20
Модуль Д1	Дәрілік затты тері астына енгізу	10	10
Модуль Д2	Дәрілік затты тері ішіне енгізу	10	10
Модуль Д3	Дәрілік затты бұлшықетке енгізу	5	5
Модуль Е1	Жағынды дайындау, бояу	10	10
Модуль Е2	Микроскопиялау	5	5

Модуль Ж1	Буаздықты анықтаудың клиникалық және зертханалық әдістерімен зерттеу	10	10
Модуль Ж2	Буаздықты анықтаудың аспапты әдістерімен зерттеу	10	10
Барлығы:		100	100